

คู่มือ

การใช้ชุดการสอน

เรื่อง

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

สาระที่ 2

เรื่อง หน้าที่พลเมือง

ช่วงชั้นที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดการสอน

หน่วยที่ 2

เรื่อง

วัฒนธรรมทางสังคม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

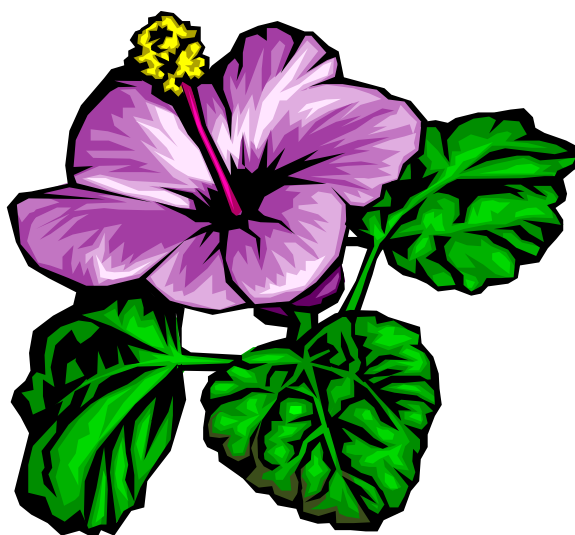
นางสาววาสนา นุกุลรัตน์

โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์

จังหวัดพัทลุง

ศูนย์ที่ 1

ความหมายของบรรทัดฐาน

นางสาววาสนา นุญรัตน์
โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
จังหวัดพัทลุง

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศูนย์ที่ 1 ความหมายของบรรทัดฐาน

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

- 1 เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
- 2 เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
- 3 อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
- 4 ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบรรทัดฐานในบัตรเนื้อหา
- 5 แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
- 6 ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
- 7 เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
- 8 เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 1 เรื่อง ความหมายของบรรทัดฐาน

สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บรรทัดฐาน

การที่คนเราจะอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันต้องเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมประพฤตินตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมยึดถือคุณธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมไทยคนไทยต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่บรรพบุรุษได้สืบทอดให้ไว้

บรรทัดฐานหมายถึง แบบแผน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ที่สังคมกำหนดไว้เป็นแนวทางให้สมาชิกในสังคมยึดถือและปฏิบัติ บรรทัดฐานแบ่งเป็น 3 ประเภท

1. วิถีประชาหรือวิถีชาวบ้าน เป็นแนวปฏิบัติของบุคคลในสังคมที่ปฏิบัติอยู่ทั่วไปจนเป็นปกติจนเกิดความเคยชิน ไม่ได้ถูกการบังคับด้วยกฎหมายแต่ถ้าใครไม่ปฏิบัติอาจจะถูกตำหนิจากสังคมได้ เช่น การต้อนรับแขก การทักทาย มารยาทในการแต่งกาย มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการพูด
2. จารีต เป็นระเบียบแบบแผนที่สมาชิกในสังคมจะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับความถูกต้องสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดถ้าสมาชิกในสังคมไม่ปฏิบัติตามจารีตจะถูกสังคมรังเกียจและได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยาม เช่น ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความซื่อสัตย์ต่อสามีภรรยา ความเชื่อทางศาสนา และระบบอาวุโส เป็นต้น
3. กฎหมาย เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารบ้านเมืองที่กำหนด

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 1 เรื่อง ความของบรรทัดฐาน

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่บรรทัดฐานทางสังคม
 - ก. จารีต
 - ข. ประเพณี
 - ค. กฎหมาย
 - ง. วิถีชาวบ้าน
2. บรรทัดฐานทางสังคมข้อใดหากละเลยไม่ปฏิบัติตามจะถูกต่อต้านอย่างรุนแรง
 - ก. จารีต
 - ข. ประเพณี
 - ค. กฎหมาย
 - ง. วิถีชาวบ้าน
3. สามิที่นอกใจภรรยาเป็นการทำผิดข้อใด
 - ก. จารีต
 - ข. ประเพณี
 - ค. กฎหมาย
 - ง. วิถีชาวบ้าน
4. ถ้าเราไม่ปฏิบัติตามข้อใดจะถูกลงโทษ
 - ก. จารีต
 - ข. ประเพณี
 - ค. กฎหมาย
 - ง. วิถีชาวบ้าน

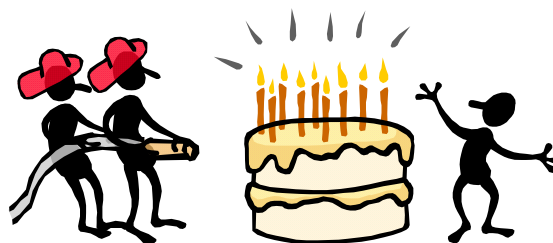

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 1 เรื่อง ความหมายบรรทัดฐาน

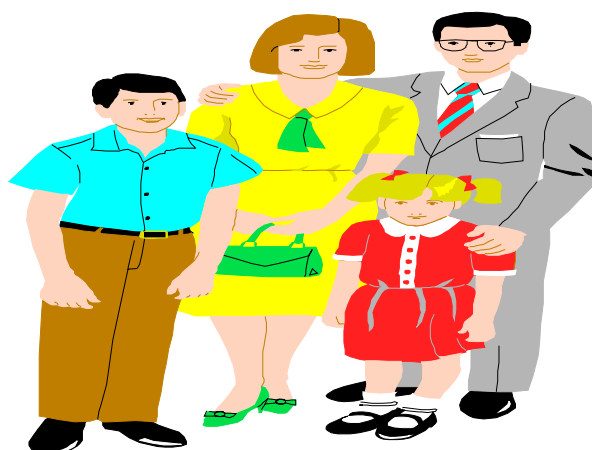
สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

1. ข
2. ก
3. ก
4. ก

ศูนย์ที่ 2

การปฏิบัติตนตามบรรทัด

นางสาววาสนา นุญรัตน์
โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
จังหวัดพัทลุง

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2 เรื่อง การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐาน

สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
5. อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 2 เรื่อง ความหมายของบรรทัดฐาน

สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานทางสังคมที่คนไทยควรปฏิบัติมีดังนี้

1. เคารพและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามที่คนไทยปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน เช่น ความกตัญญู การเคารพผู้มีความอาวุโส
2. เคารพและยึดมั่นตามกฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมายของบ้านเมืองซึ่งจะทำให้สังคมไทยเป็นระเบียบเรียบร้อยมีความปลอดภัยและมีความสุข
3. ยึดมั่นในหลักธรรมของการอยู่ร่วมกันเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น มีความเมตตา กรุณา การไม่ทำร้ายต่อกัน
4. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร ประหยัดและอดออม มีความรับผิดชอบต่องานตนเองและสังคม
5. รักษา ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สถาบัน ทั้งสามเป็นสถาบันที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยมาช้านานความรักชาติเป็นเรื่องของการปกป้องศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของไทยยึดมั่นในศาสนาจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการปฏิบัติตนเป็นคนดีและเทิดทูนองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของพสกนิกรชาวไทยให้พวกเรามีความรักสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 2 เรื่อง การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐาน

สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. คนในภาคเหนือนิยมสวมเสื้อม่อฮ่อมเป็นการปฏิบัติตามข้อใด
 - ก. จารีต
 - ข. ความเชื่อ
 - ค. ค่านิยม
 - ง. วิถีประชา
2. ใครปฏิบัติตามวิถีประชา
 - ก. จำปาตรงต่อเวลา
 - ข. จำปีสวมเสื้อสีแดงไปงานศพ
 - ค. มะลิยิ้มทักทายทุกคน
 - ง. กุหลาบสวมกางเกงขาสั้นไปทำบุญ
3. ข้อใดถือว่าเป็นการกระทำผิดทั้งจารีตและกฎหมาย
 - ก. ลบหลู่ศาสนา
 - ข. ทำร้ายทูปติพ่อแม่
 - ค. แต่งกายผิดระเบียบ
 - ง. ไม่แสดงความเคารพญาติผู้ใหญ่
4. ความเชื่อในข้อใดที่ทำให้สังคมสงบสุข
 - ก. เชื่อเรื่องการนับถือผี
 - ข. เชื่อเรื่องโชคลาง
 - ค. เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
 - ง. เชื่อเรื่องระตีกชาติ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 2 การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐาน
สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง

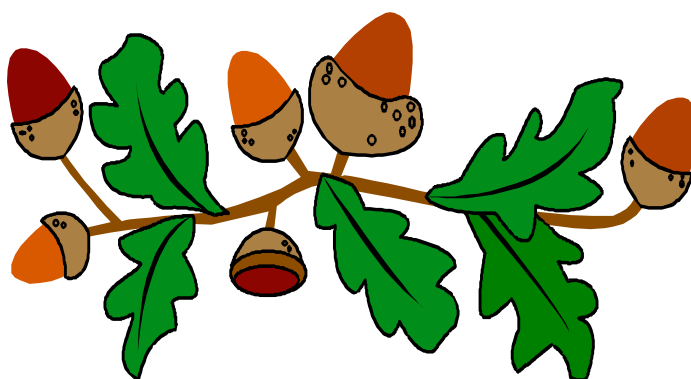
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ง
2. ง
3. ข
4. ค

ศูนย์ที่ 3

ความหมายของวัฒนธรรม

นางสาววาสนา นุญจรัตน์

โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์

จังหวัดพัทลุง

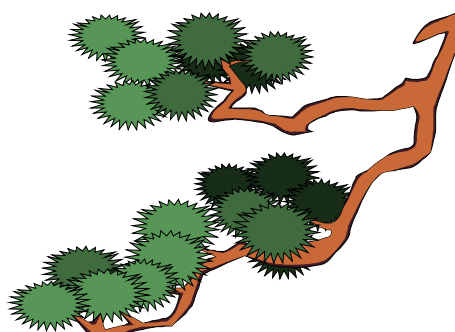
บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นความรู้ในบัตรเนื้อหา
5. อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึก
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง ความหมายของ วัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

วัฒนธรรม

วัฒนธรรมหมายถึง ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน เช่น ภาษา การแต่งกาย ประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ เป็นต้น

ลักษณะของวัฒนธรรม

1. เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดได้โดยการเรียนรู้ เกิดจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ครูและประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม
2. เป็นวิถีชีวิตช่วยวางกฎเกณฑ์ให้เราดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน
3. เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ประเภทของวัฒนธรรม

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ ได้แก่ สิ่งต่างๆที่คนเราประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของคนในสังคมเช่น อาคารบ้านเรือน ยานพาหนะ และสิ่งอำนวยความสะดวก
 2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่นความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีต ประเพณี
- ระดับของวัฒนธรรม แบ่งได้ 2 ระดับ
1. วัฒนธรรมระดับชาติ เป็นวัฒนธรรมที่รู้จักในระดับนานาชาติซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ได้แก่ ภาษาไทย อาหารไทย ศิลปกรรมไทย นาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย
 2. วัฒนธรรมระดับท้องถิ่น คือวัฒนธรรมที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่นนั้นๆเช่นการแข่งขันเรือในภาคกลาง ประเพณีชิงเปรต ประเพณีผีตาโขน

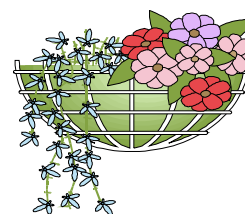
บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. วัฒนธรรมในข้อใดที่คนไทยคัดแปลงมาจากต่างประเทศ
 - ก. การกราบไหว้
 - ข. การกินหมาก
 - ค. การฟังเพลงไทยเดิม
 - ง. การใช้ช้อนรับประทานอาหาร
2. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมที่ควรรักษาไว้
 - ก. ลูกควรเคารพพ่อแม่
 - ข. น้องควรเคารพพี่
 - ค. ลูกศิษย์ควรดำเนินรอยตามครู
 - ง. ลูกควรประกอบอาชีพตามพ่อแม่
3. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัดได้อย่างไร
 - ก. สะสมภาพวัฒนธรรมต่างๆ
 - ข. เปลี่ยนรูปแบบให้เป็นสากล
 - ค. เข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่น
 - ง. รับวัฒนธรรมทุกอย่างของต่างชาติ
4. ใครปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่งดงาม
 - ก. โจ้แต่งกายเลียนแบบญี่ปุ่น
 - ข. โจ้รับประทานอาหารฝรั่ง
 - ค. โจ้เข้าร่วมประเพณีต่างๆ
 - ง. โจ้ทักทายเพื่อนด้วยการหอมแก้ม

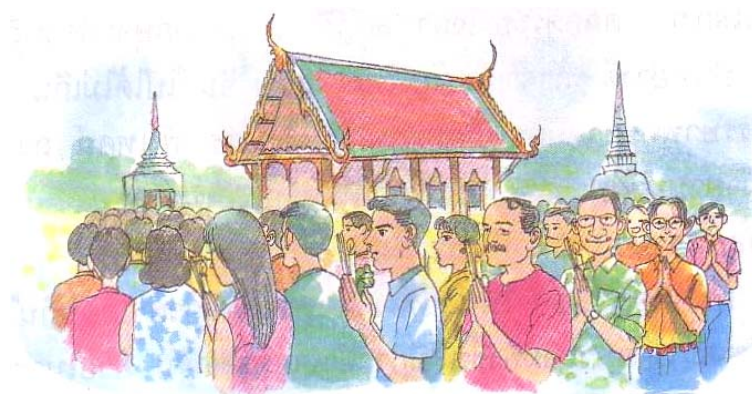
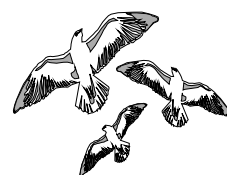

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

1. ง
2. ก
3. ค
4. ค

ศูนย์ที่ 4

ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

นางสาววาสนา นุญรัตน์
โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
จังหวัดพัทลุง

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที้ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
5. อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

ค่านิยมในสังคมไทยที่ควรปลูกฝัง

1. ความอดทน อดกลั้น คือการอดทนต่องานที่ตรากตรำ
2. การประหยัด คือการใช้จ่ายเงินและสิ่งของในทางที่ถูกที่ควรเท่าที่จำเป็น
3. ความมีระเบียบวินัย คือกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่จัดวางไว้เพื่อให้คนในสังคมได้ยึดถือปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนและเหมาะสมเช่นการตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎหมาย
4. ความรับผิดชอบ คือการปฏิบัติตามหน้าที่ของตน เช่น นักเรียนต้องมาโรงเรียน ไม่หนีเรียน
5. ความซื่อสัตย์สุจริต คือการไม่เห็นประโยชน์ส่วนตน ไม่หลอกลวง คดโกงผู้อื่น
6. ความขยันขันแข็งคือการเอาใจใส่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี
7. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่หรือการเสียสละจะช่วยให้สังคมมีความสงบสุขมากยิ่งขึ้น
8. ความสุภาพเรียบร้อยเช่น การพูดจาไพเราะ
9. การยกย่องผู้ทำความดีที่เป็นประโยชน์แก่ตนและสังคม

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ค่านิยมที่คนไทยควรได้รับการแก้ไข
 - ก. ความกตัญญู
 - ข. ความเอื้อเฟื้อต่อแม่
 - ค. ความหรรษาฟุ่มเฟือย
 - ง. ความจงรักภักดีต่อชาติ
2. การกระทำของใครที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่สังคมมากที่สุด
 - ก. ผกาขายยาเสพติด
 - ข. เฟื่องฟ้าขายของบนทางเท้า
 - ค. ช่อม่วงนั่งหลับบนรถประจำทาง
 - ง. นานาสูบнуหรีในที่สาธารณะ
3. ใครปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ดี
 - ก. จามจู้รีชอบไปเที่ยวต่างประเทศ
 - ข. ขนุนชอบเลี้ยงโชค
 - ค. ข้าวปั้นชอบสวมเสื้อผ้าไทยๆ
 - ง. ข้าวฟ่างชอบซื้อของนำเข้า
4. ค่านิยมที่ควรปลูกฝังตรงกับข้อใด
 - ก. นิยมใช้ของแพง
 - ข. การเล่นพนัน
 - ค. เห็นแก่พวกพ้องญาติพี่น้อง
 - ง. ความกตัญญู

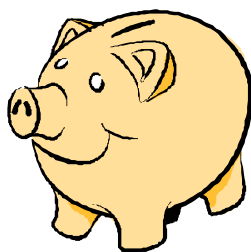

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

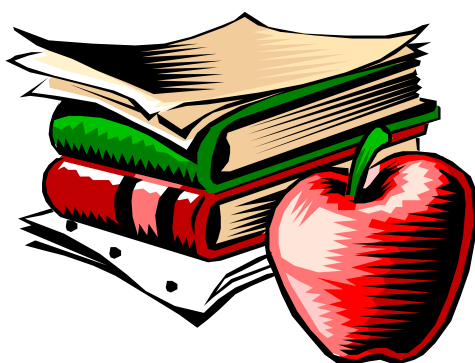
สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

1. ค
2. ก
3. ค
4. ง

ศูนย์ที่ 5

ประเพณี

นางสาววาสนา นุญรัตน์
โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
จังหวัดพัทลุง

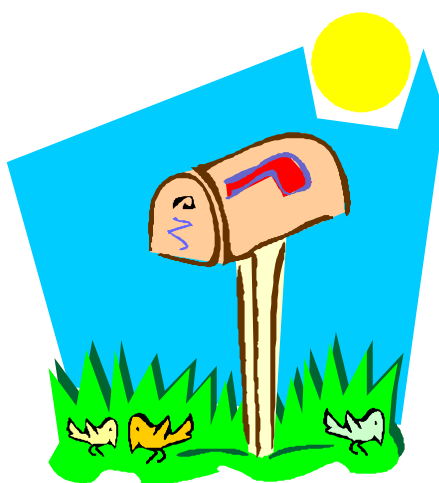
บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 5 เรื่อง ประเพณี

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เทียว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
5. อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 5 เรื่อง ประเพณี

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

ประเพณี หมายถึง สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาในอดีตจนเป็นที่ยอมรับของคน โดยส่วนรวมประเพณีแบ่งเป็น 3 ประเภท

1. จารีตประเพณี หมายถึง ประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมานานตั้งแต่บรรพชน ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามถือว่าผิดเช่นความกตัญญู
2. ขนบประเพณี หมายถึง ระเบียบ แบบแผนที่ต้องปฏิบัติตามเป็นที่รับรู้กัน ทางสังคมถ้าฝ่าฝืนจะถูกพิจารณาโทษตามความหนักเบาเช่นระเบียบของโรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชน
3. ธรรมเนียมประเพณี เป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปเป็นประเพณีนิยมที่ถือปฏิบัติกันมาไม่ถือว่าเสียหายมากนักเช่นการพุดจา การต้อนรับ

ประเพณีไทยคือสิ่งที่คนไทยปฏิบัติสืบต่อกันเรื่อยมาเช่น

1. ประเพณีสงกรานต์
2. ประเพณีลอยกระทง
3. ประเพณีทำบุญตักบาตร
4. ประเพณีทอดกฐิน
5. ประเพณีการแต่งงาน การตาย การเกิดเช่นทำขวัญเดือน

นอกจากประเพณีดังกล่าวยังมีการละเล่นพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่น เช่น

ภาคกลาง มีเพลงเรือ เต้นกำรำเคียว ลีเก

ภาคเหนือ มีการฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน พิธีตานก๋วยสลาก

ภาคใต้ รongเง็ง รำมะโนราห์ หนังตะลุง

ภาคตะวันออก ริงควาย ที่จังหวัดชลบุรี

ภาคตะวันตก เพลงน้อย เพลงอีแซว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เซิ้ง บุญบั้งไฟ หมอลำ

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 5 เรื่อง ประเพณี

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. การทักทายตามประเพณีไทยควรทำอย่างไร
 - ก. จับมือกัน
 - ข. ยกมือไหว้
 - ค. พยักหน้าให้กัน
 - ง. เอียงหน้าเข้าหากัน
2. การละเล่นในข้อใดเป็นของภาคใต้
 - ก. เพลงบอก
 - ข. ลิเกป่า
 - ค. ลำตัด
 - ง. เพลงเรือ
3. ข้อใดเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
 - ก. บุญบั้งไฟ
 - ข. การทอดกฐิน
 - ค. การฟ้อนเงี้ยว
 - ง. แห่นางแมว
4. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมืองในภาคต่างๆ
 - ก. ภาคกลาง - ลำตัด
 - ข. ภาคเหนือ - เซิ้ง
 - ค. ภาคใต้ - ฟ้อนเทียน
 - ง. ภาคตะวันตก - ลิเก

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 5 เรื่อง ประเพณี

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

1. ก
2. ข
3. ง
4. ก

ศูนย์ที่ 6

ศูนย์สำรอง

นางสาววาสนา นุกุลรัตน์
โรงเรียนเทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
จังหวัดพัทลุง

บัตรคำสั่ง

ศูนย์สำรวจ วัฒนธรรมทางสังคม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่าง น้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะประชาธิปไตยในสังคม
5. อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไป

บัตรคำถาม

ศูนย์ที่ 6 เรื่อง วัฒนธรรมทางสังคม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ประเพณีแห่นางแมวเป็นประเพณีของภาคใด
 - ก. ภาคใต้
 - ข. ภาคกลาง
 - ค. ภาคอีสาน
 - ง. ภาคตะวันออก
2. ไม่มีมารยาทเลยทำไมกินมูมามอย่างนี้
 - ก. จารีต
 - ข. กฎหมาย
 - ค. วัฒนธรรม
 - ง. วิถีประชา
3. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมไม่ถูกต้อง
 - ก. เป็นอำนาจและประโยชน์อันชอบธรรม
 - ข. เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต
 - ค. ทำให้สังคมมีความเป็นหนึ่งเดียว
 - ง. เป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของมนุษย์
4. ความเชื่อในข้อใดที่ทำให้สังคมสงบสุข
 - ก. เชื่อเรื่องการนับถือผี
 - ข. เชื่อเรื่องโชคกลาง
 - ค. เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
 - ง. เชื่อเรื่องระลึกชาติ

บัตรเฉลย

ศูนย์ที่ 6 เรื่อง วัฒนธรรมทางสังคม

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประถมศึกษาปีที่ 5

1. ค
2. ง
3. ก
4. ค

แผนการจัดการเรียนรู้

สาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง แผนการเรียนรู้หน่วยที่ 2 วัฒนธรรมทางสังคม

สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ครูผู้สอน นางสาววาสนา นุกุลรัตน์ เวลาเรียน 5 คาบ

1.สาระ

หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

2.มาตรฐานการเรียนรู้

ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3.มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัดภาครวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

4.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในระดับจังหวัดและภาค
2. เห็นความสำคัญและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมระดับจังหวัดและภาค
3. เห็นความสำคัญและยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละจังหวัดและภาค
4. ตระหนักเห็นคุณค่าของ การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดและภาค

5.สาระการเรียนรู้

1. บรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัดและภาค
2. เอกลักษณ์ ค่านิยมที่พึงประสงค์และประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่น

6.ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่ความคิด
3. แบบฝึกหัด

7.กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7.1จุดประสงค์

1. อธิบายความหมายของบรรทัดในสังคมได้
2. อธิบายลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้
3. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

4. รู้และเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบที่เตรียมไว้ในชุดการสอน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานก่อนเรียน
2. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนดูภาพประเพณี การลากพระ แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายประเพณีมีความสำคัญอย่างไรแล้วให้นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมในประเพณีเล่าให้ฟังนักเรียนรู้สึกอย่างไรและจะทำอย่างไรไม่ให้ประเพณีสูญหายไป
3. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปจะมีวิธีอนุรักษ์ประเพณีคงอยู่ตลอดไปอย่างไร
4. ชี้แจงวิธีการศึกษาด้วยชุดการสอนในศูนย์ต่าง ๆ และวิธีเปลี่ยนศูนย์การเรียนให้นักเรียนเข้าใจ
5. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม เท่า ๆ กัน แล้วไปนั่งประจำศูนย์ 5 ศูนย์ ยกเว้นศูนย์สำรอง ในแต่ละกลุ่มให้มีเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อนคละกันไป เพื่อให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ละกลุ่มให้เลือกประธานกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม และเลขานุการกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละศูนย์และรายงานสรุปเนื้อหาแต่ละศูนย์
6. นำชุดการสอนมาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา
7. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์เหมือนกัน ดังนี้
 - 7.1 เปิดซองคำสั่งและอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจแล้วปฏิบัติตามคำสั่งทุก

ขั้นตอน

- 7.2 อ่านเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วนอย่างน้อย 2 เที่ยว
- 7.3 ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบัตรเนื้อหาในแต่ละศูนย์ แล้วให้เลขานุการกลุ่มบันทึกในแบบรายงาน เพื่อรายงานในขั้นสรุปบทเรียน
- 7.4 อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
- 7.5 ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
- 7.6 เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อย
- 7.7 เมื่อเสร็จแล้วเปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นต่อไปจนครบทุกศูนย์

ในขณะที่ทำกิจกรรม ให้นักเรียนปรึกษาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตย โดยครูเป็นผู้ชี้แนะให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา การทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์ให้เสร็จภายใน 20 นาที เมื่อเสร็จศูนย์หนึ่งแล้วให้เปลี่ยนไปเรียนในศูนย์อื่นจนครบทุกศูนย์ ถ้ากลุ่มใดเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดให้เปลี่ยนไปเรียนในศูนย์สำรองก่อน ถ้าเสร็จพร้อมกัน 2 กลุ่ม ก็เปลี่ยนศูนย์กันได้เลย ถ้าเวลาหมดก่อนไม่ต้องไปเรียนในศูนย์สำรองก็ได้

8. เมื่อทุกกลุ่มเรียนครบทุกศูนย์แล้ว ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มเสนอรายงาน

และสรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในบัตรเนื้อหาบันทึกเป็นแผนที่ความคิด
10. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
11. ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้
12. ถ้ามีนักเรียนคนใดได้คะแนนหลังเรียนน้อย ไม่ถึงเกณฑ์ ให้สอนซ่อมเสริม

ในโอกาสต่อไป

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. ภาพประเพณีลากพระ
2. ชุดการสอน
1. แบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์การเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 - สังเกตความสนใจในการทำกิจกรรม
 - สังเกตความร่วมมือในหมู่คณะ
 - สังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - สังเกตความถูกต้อง เรียบร้อย ในการเก็บสื่อ อุปกรณ์
1. ตรวจสอบผลงาน
 - ตรวจสอบแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์แต่ละศูนย์
 - ตรวจสอบข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง วัฒนธรรมทางสังคม

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุด

1. การละเมิดข้อใดตามข้อใดจะได้รับการดำเนินและการลงโทษจากสังคมอย่างรุนแรง
 - ก. วิธีประชา ข. จารีต ค. กฎหมาย ง. ประเพณี
 - ค. คาหิขบของเพือโดยไมขออนุญาต ง. ทิพย็เชือว่าความคิดของตนถูกต้อง
2. วัฒนธรรมในข้อใดเป็นวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ
 - ก. กฎหมาย ข. โทรศัพทมีือถือ ค. อาคารบ้านเรือน ง. ขนบธรรมเนียมประเพณี
3. ข้อใดหมายถึงบรรทัดฐานทางสังคม
 - ก.วิธีประชา ข. จารีต ค. กฎหมาย ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 - ก. จารีตเป็นเรือของศีลธรรมเปลี่ยนแปลงได้ยาก
 - ข. วิถีชาวบ้านจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ค. ผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายจะถูกคนในสังคมลงโทษ
 - ง. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดและเปลี่ยนแปลงไม่ได้
5. ค่านิยมใดที่ควรปลูกฝัง
 - ก. การเชือโชคกลาง ข. การเห็นแก่เพื่อนพ้อง
 - ค. การนิยมใช้ของแพง ง. การยกย่องผู้ที่ทำความดี
6. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - ก. เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต ข. เป็นอำนาจและประโยชน์อันชอบธรรม
 - ค. ทำให้สมาชิกในสังคมอยู่อย่างสงบสุข ง. เป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของมนุษย์
7. ไม่มีมารยาทเลย ทำไมยื่นคำศิระะผู้ใหญ่
 - ก. จารีต ข. กฎหมาย ค. วิธีประชา ง. วัฒนธรรม
8. การทักทายตามแบบประเพณีไทยควรทำอย่างไร
 - ก. ยกมือไหว้ ข. จับมือ ค. หอมแก้ม ง. พยักหน้าให้กัน
9. ข้อใดเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์
 - ก. ค่านิยม ข. ความเชือ
 - ค. วิธีประชา ง. จารีต
10. การใส่ชุดแดงไปงานศพเป็นการไม่ปฏิบัติตนตามข้อใด
 - ก. วิธีประชา ข. จารีต ค. ค่านิยม ง. กฎหมาย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง วัฒนธรรมทางสังคม

1. ข
2. ง
3. ง
4. ก
5. ง
6. ข
7. ง
8. ก
9. ข

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง วัฒนธรรมทางสังคม

กระดาษคำตอบแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน

ก่อนเรียนได้.....คะแนน					หลังเรียนได้.....คะแนน				
1.	ก	ข	ค	ง	1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง	2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง	3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง	4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง	5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง	6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง	7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง	8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง	9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง	10.	ก	ข	ค	ง

ศูนย์ที่ 1 ความหมายบรรทัดฐาน

คำชี้แจง นักเรียนอ่านคำถามจากบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้อง
ลงในกระดาษคำตอบนี้

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ศูนย์ที่ 2 การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐาน

คำชี้แจง นักเรียนอ่านคำถามจากบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้อง
ลงในกระดาษคำตอบนี้

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ศูนย์ที่ 3 ความหมายของวัฒนธรรม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านคำถามจากบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้อง
ลงในกระดาษคำตอบนี้

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ศูนย์ที่ 4 ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านคำถามจากบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้อง
ลงในกระดาษคำตอบนี้

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ศูนย์ที่ 5 ประเพณี

คำชี้แจง นักเรียนอ่านคำถามจากบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้อง
ลงในกระดาษคำตอบนี้

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

ศูนย์ที่ 6 ศูนย์สำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในบัตรคำถาม แล้วเขียนคำตอบให้ถูกต้อง

คะแนน
คะแนน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

คำนำ

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะ มีขั้นตอนเป็นลำดับ จะข้ามขั้นตอนไม่ได้ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม ระบบหมุนเวียน โดยจัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือการใช้ชุดการสอนขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนได้ศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หวังว่าคู่มือการใช้ชุดการสอนจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

วาสนา นุกุลรัตน์

คำชี้แจง

คู่มือการใช้ชุดการสอนเล่มนี้ ได้เรียบเรียงและจัดทำขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับชุดการสอน ครูผู้สอนจะต้องศึกษาคู่มือเล่มนี้ให้ละเอียดถี่ถ้วน ก่อนที่จะนำชุดการสอนไปใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง ซึ่งจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์ดียิ่งขึ้น

คู่มือการใช้ชุดการสอนเล่มนี้ มีเนื้อหาสาระประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนประกอบของชุดการสอน
2. การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
4. แผนภูมิการจัดชั้นเรียน
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
7. เฉลยข้อทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

ส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ครูจะได้ศึกษาในรายละเอียดต่อไป

วาสนา นกุลรัตน์

สารบัญ

หน้า

- ส่วนประกอบของชุดการสอน
- การใช้ชุดการสอน
- แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
- แผนภูมิการจัดชั้นเรียน
- แผนการจัดการเรียนรู้
- แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
- เฉลยข้อทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง
 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีส่วนประกอบดังนี้

1. ก่อร่างสำหรับบรรจุชุดการสอน
2. คู่มือครู มีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 คำชี้แจงการใช้ชุดการสอน
 - 2.2 สิ่งที่ต้องเตรียมและสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
 - 2.3 แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
 - 2.4 แผนผังการจัดชั้นเรียน
 - 2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละศูนย์และสื่อประกอบ

การสอน

- 2.6 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2.7 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. ซองกิจกรรมของแต่ละศูนย์ย่อย ประกอบด้วย

ศูนย์ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง	จำนวน 11 แผ่น
บัตรเนื้อหา	จำนวน 11 แผ่น
บัตรคำถาม	จำนวน 11 แผ่น
บัตรเฉลย	จำนวน 11 แผ่น

ศูนย์ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง	จำนวน 11 แผ่น
บัตรเนื้อหา	จำนวน 11 แผ่น
บัตรคำถาม	จำนวน 11 แผ่น
บัตรเฉลย	จำนวน 11 แผ่น

ศูนย์ที่ 3 เรื่อง ลักษณะประชาธิปไตยในสังคมประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 11 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 11 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 11 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 11 แผ่น

ศูนย์ที่ 4 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคมประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 11 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 11 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 11 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 11 แผ่น

ศูนย์ที่ 5 บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของจังหวัดและภาค
ประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 11 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 11 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 11 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 11 แผ่น

ศูนย์ที่ ศูนย์สำรอง ประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 11 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 11 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 1 แผ่น

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 54 ชุด ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับ
แบบทดสอบในกลุ่มมือครู เตรียมไว้เพื่อให้นักเรียนได้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนนี้จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ 6 ศูนย์ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 5 ศูนย์ และศูนย์สำรอง 1 ศูนย์ เน้นให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเท่ากับจำนวนศูนย์การเรียนรู้หลัก แล้วให้เข้าศึกษาและทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในศูนย์นั้น ๆ ยกเว้นศูนย์สำรองมีไว้เพื่อให้กลุ่มที่เรียนเร็วได้เข้าไปทำกิจกรรม เมื่อศึกษาและทำกิจกรรมเสร็จในศูนย์หนึ่งแล้วก็เปลี่ยนไปเรียนในศูนย์ต่อไป หมุนเวียนไปจนครบทุกศูนย์การเรียนรู้ ครูเป็นเพียงผู้เตรียมชุดการสอน เตรียมจัดชั้นเรียน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ เป็นที่เลี้ยงคอยดูแลและให้การช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติ มีรายละเอียด

ดังนี้

1. จัดชั้นเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (ดูแผนผังการจัดชั้นเรียน)
2. ครูต้องศึกษาเนื้อหาและกิจกรรมของชุดการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
3. จัดชุดการสอนไว้ให้เรียบร้อยครบถ้วน โดยการตรวจสอบของกิจกรรมประจำศูนย์

ให้ครบถ้วน

4. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
5. ชี้แจงการทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์และวิธีเปลี่ยนศูนย์ให้นักเรียนเข้าใจ

อย่างชัดเจน

6. ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรสังเกตการทำงานของนักเรียนอย่าง

ใกล้ชิดและถูกต้อง

7. ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรระมัดระวังเรื่องการพูด ไม่ควรพูดเสียงดังเกินไป ถ้านักเรียนคนใดหรือกลุ่มใดมีปัญหา ควรเข้าไปแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

8. ก่อนที่นักเรียนจะเปลี่ยนศูนย์ ครูควรย้ำให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง

9. การเปลี่ยนศูนย์ต้องแนะนำให้เปลี่ยนอย่างมีระบบ

10. หลังจากนักเรียนทุกกลุ่มได้เรียนครบทุกศูนย์แล้ว ควรให้มีการสรุปเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมด

11. ควรเก็บกระดาษคำตอบและแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียนให้เป็นระบบ

เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

12. ถ้ามีนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ครูควรนัดซ่อมเสริมด้วยชุดการสอนที่เตรียมไว้

13. ถ้ามีนักเรียนขาดเรียน ครูควรจัดชุดการสอนไว้ให้นักเรียนได้เรียนเป็นรายบุคคล

14. การดำเนินการสอนมีขั้นตอนดังนี้

14.1 ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนที่เตรียมไว้ในชุดการสอน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน

14.2 นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเสนอสื่อและนำเสนอเนื้อหา ให้นักเรียนอภิปรายและถามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน แล้วชี้แจงวิธีการเรียนในแต่ละศูนย์และวิธีเปลี่ยนศูนย์ให้นักเรียนเข้าใจ

14.3 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียน

1.) แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน โดยให้มีเด็กเก่งปานกลาง เด็กอ่อนอยู่ปนกันทุกกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม แล้วให้นักเรียนประจำศูนย์

2.) ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

3.) ให้ประธานกลุ่มเปิดซองกิจกรรมและแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนและอ่านให้เข้าใจ

4.) ให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งทุกขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

14.4 ขั้นสรุปบทเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาของบทเรียนที่เรียนมาทั้งหมด ครูคอยเสริมในส่วนที่บกพร่อง

14.5 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

ถ้ามีนักเรียนได้คะแนนต่ำจนไม่ผ่านเกณฑ์ ครูควรชี้แจงและนัดซ่อมเสริมในโอกาสต่อไป

สิ่งที่ครูต้องเตรียม

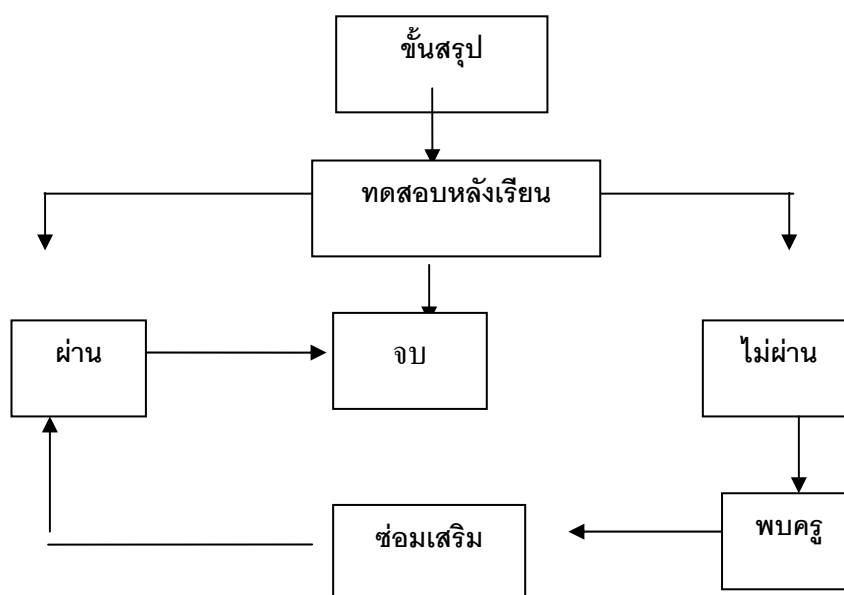
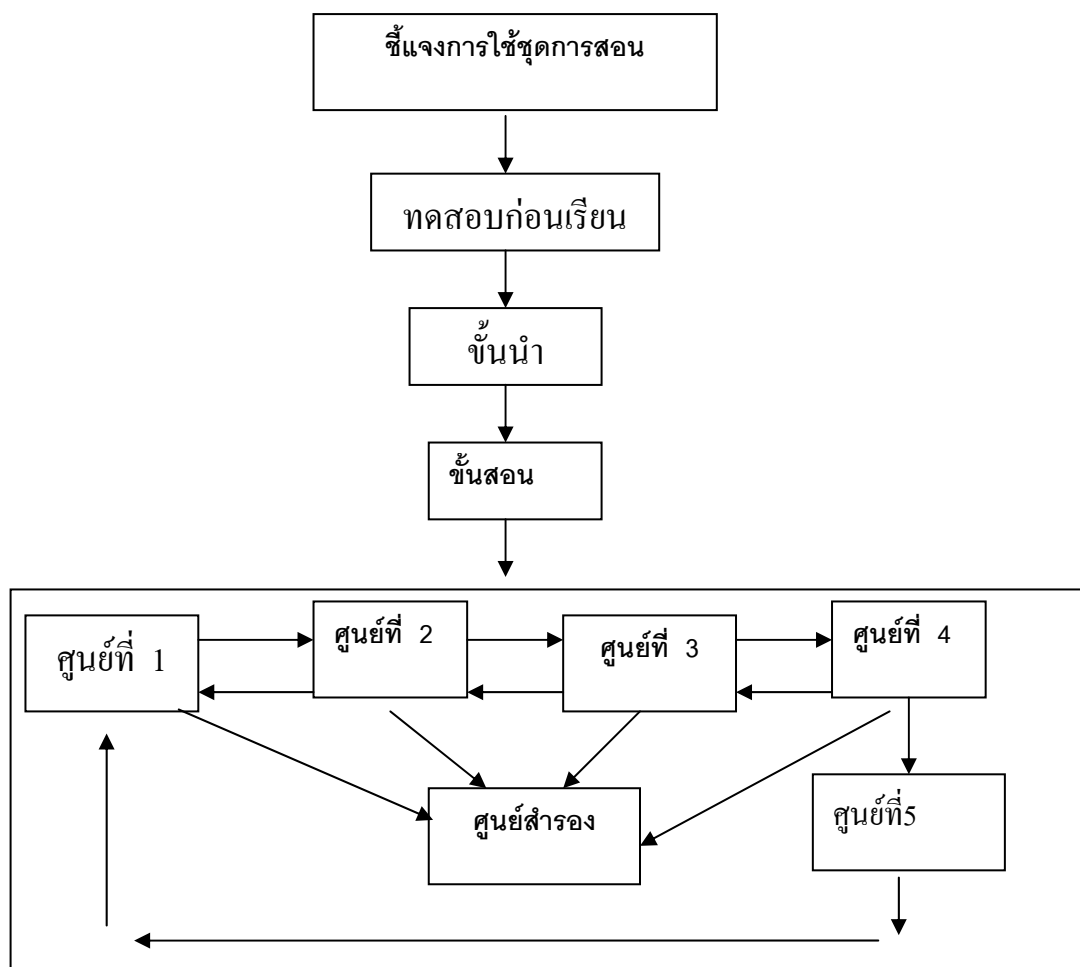
1. เตรียมห้องเรียน โดยจัดห้องเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้
2. เตรียมชุดการสอน โดยตรวจสอบชุดการสอน ส่วนประกอบของชุดการสอนให้เรียบร้อย
3. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้ครบถ้วน
4. เตรียมนักเรียน ให้มีความพร้อมที่จะเรียน

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

ครูควรชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

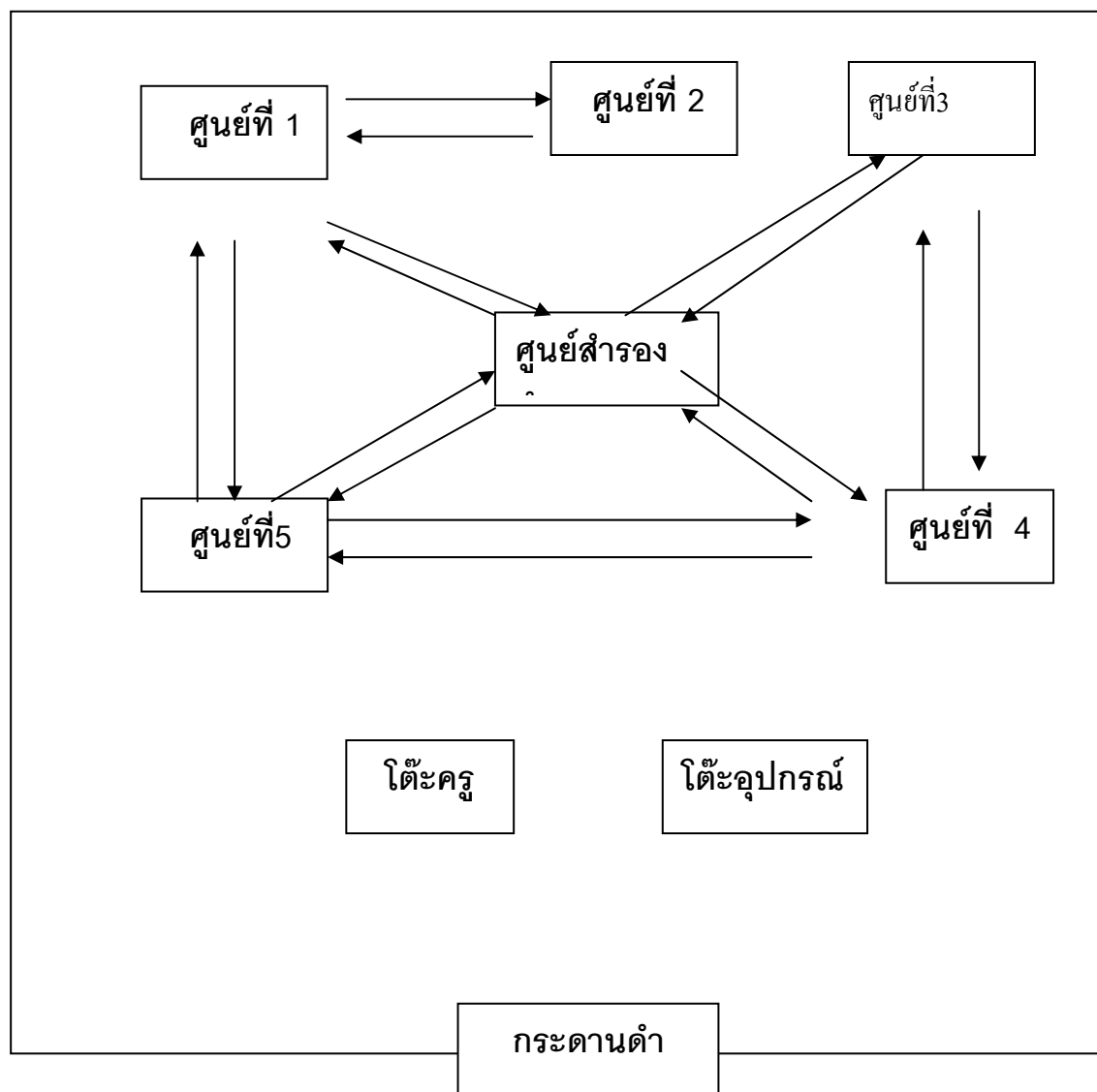
1. เมื่อแบ่งกลุ่มและเข้าประจำศูนย์เรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมและบันทึกกิจกรรมและสาระสำคัญในแต่ละศูนย์และรายงานตอนสรุปบทเรียนขั้นสุดท้าย
2. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งทุกขั้นตอนอย่างเคร่งครัด
3. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอน
4. ก่อนเปลี่ยนศูนย์ต้องช่วยกันเก็บอุปกรณ์ใส่ซองให้เรียบร้อย
5. นักเรียนต้องตั้งใจทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์ให้ทันเวลา

แผนภูมิการใช้ชุดการสอน

แผนภูมิการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน จัดแบบศูนย์การเรียน ดังนี้

การเปลี่ยนศูนย์ ถ้าทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมเสร็จพร้อมกัน ก็เปลี่ยนศูนย์พร้อมกันจนครบทุกศูนย์ ถ้ามีกลุ่มใดเสร็จก่อนก็ให้เข้าเรียนในศูนย์สำรอง

